

Po Antrojo pasaulinio - Rusijos-Lietuvos karas

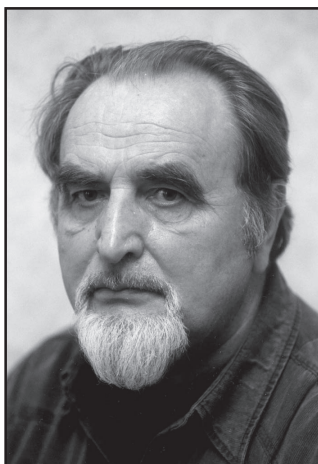
Petras Girdzijauskas

Istorikas K. Kasparas ši karą pavadino Lietuvos karu, todėl dažnas įsivaizduoja, kad kariavo tik Lietuva. Rusija su sąjungininkais nugalėjusi fašistinę Vokietiją, neigė okupavusi Baltijos šalis ir dalį Europos, todėl šiuose kraštuose įsivyravusi taika. Ar iš tikrųjų taip?

1945-05-16 Alytaus aps. Simno v. Kalniškės miške susirėmė du rusų kariuomenės pulkai su Lakūno vadovaujamu šimto partizanų būriu, gerai įsitvirtinusių miško aukštumoj. Po visą dieną trukusio mūšio, du pulkų vadai suskaičiavo virš 400 žuvusių rusų kareivių. Natūralu klausti: kada šiam batalionui karių baigėsi Antrojo pasaulinio karo, kai virš 400 "pochoronkų" (pranešimų apie kario žūtį) nuskriejo į tiek pat rusų šeimų? Dėl to paties valdovų melo žuvusiųjų giminėms nebuvo pranešta nei tikroji žūtis priežastis, nei žūtis bei kapavietės vieta. Ar tik šiam batalionui ir žuvusiųjų giminėms toks likimo smūgis? Toli gražu - ne, nes tai tik pradžia, ilgo karo pradžia. Po mėnesio birželio 17 d. mūšyje Šilavoto v. žuvo 70 rusų karių, dar po mėnesio, liepos 19 d. Kelmės v. Virtukų miške žuvo virš 100 karių. Mūšiai vyko beveik kasdien visoje Lietuvoje, nes rusų kariuomenės 25000 karių buvo 160-tyje valsčių, apėmusių visą Lietuvos teritoriją.

1945 metų gale rusų kariuomenės štabas Lietuvoje paruošė ataskaitą Maskvos emisarams, kad per metus nukauti 9777 lietuviški nacionalistai. Įvertinus, kad Lietuvos partizanai buvo įsitvirtinę miškuose, sunkiai pasiekiamose vietose, gerai pasiruošę gynybai, tikėtina, kad mūšiuose rusų karių žuvo keliskart daugiau nei partizanų. Jei nuo 1944 iki 1953 m. pabaigos žuvo 20101 partizanas (Lietuvos partizanai 1944 - 1953 m., psl. 349), tikėtina, kad žuvusių rusų karių skaičius nebuvo mažesnis už penkiaženklį.

Okupacinė čekistinė kariuomenė kariavo ir naikino ne tik partizanus, bet ir visą lietuvių tautą. Per okupacijos laikotarpį ji įvykdė 19 trėmimų (1941 - 1953 m.),

per kuriuos ištrėmė 128985 Lietuvos žmones. Per tą laikotarpį ši kariuomenė suėmė ir uždarė į imperijos gulagus 148590 Lietuvos piliečių (Tarptautinio visuomeninio tribunolo Vilniuje nuosprendis, 2000, 56 - 57 psl.). Dėl tremčių ir žudynių per pirmąją bolševikinę okupaciją, artėjant antrajai, iš Lietuvos į Vakarus pasitraukė apie pusę milijono žmonių.

Per Rusijos-Lietuvos karą Lietuva neteko apie 800000 savo piliečių. Per fašistinės Vokietijos okupaciją - iki 250000 piliečių. Taigi Antrasis pasaulinis karas ir Rusijos-Lietuvos karas po karo atnešė daugiau nei milijono Lietuvos gyventojų netektį ir daugiamilijardinius materialinius nuostolius, kuriuos agresoriai vengia atlyginti.

Varpo žinios

 Liepos 24 d. Nuotekų kaimo bendruomenė, Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių sąjunga, Krašto apsaugos bičiulių klubas, Lietuvos rezervų karių asociacija, Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjunga, Lietuvos Laisvės kovų - Miško Brolių Draugija, LDK Birutės karininkų šeimų moterų draugija Lyduokiuose ir Nuotekų kaime (Ukmergės raj.) iškilmingai pagerbė kovotojų, žuvusių už Lietuvos laisvę, atminimą.

 Krašto apsaugos bičiulių klubas gegužės 14 d. buvo pakviestas į Švenčionių rajono Nalšios muziejaus Reškutėnų filialo renginį "Muziejai nakties šviesoje", kurio metu buvo įteikti padėkos raštai partizanams Albertui Kazakėnui, Edvardui Gerojimui ir už ištvėmę per vargo dešimtmečius Bronei Petkūnaitei-Daubarienei.

 Tėstiniais darbams tvarkant karių kapus Rasų kapinėse LLKS prašymu Vyriausybė skyrė 50 tūkst. litų.

Rugpjūčio šventinės ir minėtinos dienos

15-oji - ŠVČ. MERGELĖS MARIJOS

ĖMIMAS Į DANGŲ

17-oji - PASAULIO LIETUVIŲ VIENYBĖS DIENA

23-oji - JUODOJO KASPINO DIENA

31-oji - LAISVĖS DIENA

VARPAS Leistas politkalinių sovietinės koncentracijos stovyklose: 1955 m. Vorkutoje ir 1957 m. Intoje, nuo 1975 m. iki 1989 m. - pogrindyje Lietuvoje. Atkurtas 1996 m. vasario mėn. **Leidėjai** Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjunga, SL 22 09, ISSN 1648-0244. **Adresas:** Architektų g. 14-60, Architektų g. 8-4, LT-04210 Vilnius. **Tel.:** 244 46 19, 244 21 57. **Faksai:** 244 46 19, 244 21 57. **Redaguoja** redakcinė kolegija. Dizaineris Gediminas Ruzgys. **Bendradarbiaus honoraras nemokamas. Straipsnių turinys nebūtinai turi sutapti su redakcijos nuomone, straipsniai ir nuotraukos nekomentuojami ir negražinami.**

130-ojo „Varpo“ numerio redaktorius - Algimantas Zolubas Skaitykite „VARPA“ internete: www.lrs.lt/rezistencija lietuvių, anglų ir rusų kalbomis

Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjunga (kodas 9191366)
Atsiskaitomoji sąskaita AB Bankas HANSABANKAS, Karoliniškių KA.
Sąskaita Nr. LT 62.73000.10002492325

Išleido ir spausdino „Baltijos kopija“. Kareivių g. 13b, Vilnius.

Aukos **VARPUI**

Dėkojame aukojusiems:

E. Svilainiui - 50 Lt, S. Averkienei - 10 Lt,
R. Rimkui - 50 Lt, V. Griniui - 200 Lt,
S. Vaineikienei - 100 Lt, J. Dailidei - 20 Lt,
L. Bartkienei - 20 Lt, J. Fišui - 20 Lt,
M. Filipavičiui - 50 Lt, J. Jačiuvienei - 10 Lt,
A. Červinskui 10 Lt, A. Markevičiui - 150 Lt,
A. ir A. Vosyliams - 110 JAV dolerių, mons.
A. Svarinskui - 30 Lt, N. Sadūnaitei - 100 Lt,
A. Tamulienei - 20 Lt.

Už nuotraukas dėkojame:

Zigfridui Jankauskui, Vytautui Šilui.
I viršelio dailininkas Antanas Rimantas Šakalys